

PLASTİK SEKTÖRÜ

ASLI ŞAT SEZGİN

Uzman

İKTİSADİ ARAŞTIRMALAR BÖLÜMÜ

KASIM 2017

İÇİNDEKİLER

I. YÖNETİCİ ÖZETİ	3
II. PLASTİK SEKTÖRÜ	5
A. GENEL BAKIŞ	6
B. ÜRETİM	9
C. İÇ TALEP	11
D. DIŞ TİCARET	12
E. FİNANSMAN YAPISI	18
III. TRENDLER	21
IV. GENEL DEĞERLENDİRME VE BEKLENTİLER	24
V. EK	26

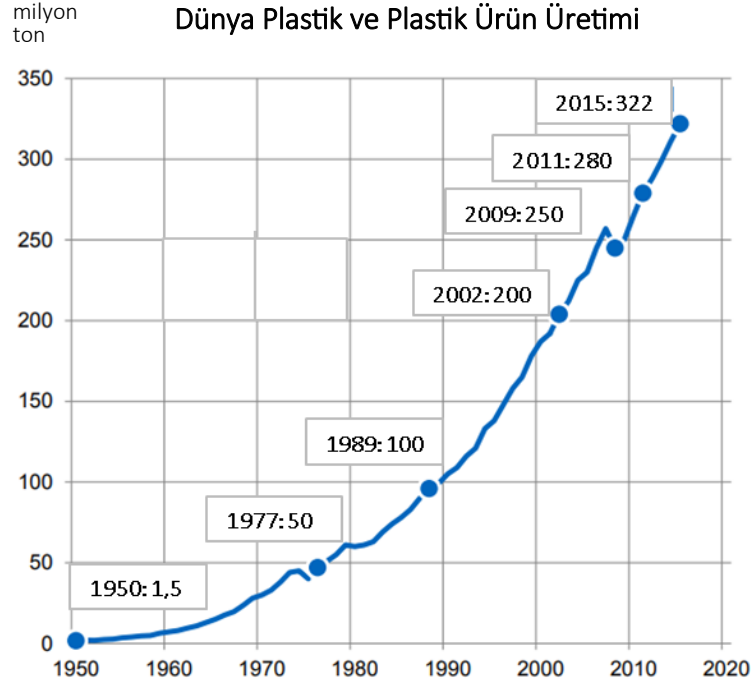
I. YÖNETİCİ ÖZETİ

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Günlük hayatımızda kullandığımız birçok ürün plastik malzeme içermektedir. Plastik, doğrudan tüketim malzemesi olarak karşımıza çıkabileceği gibi, sahip oldukları yalıtım, darbelere karşı dayanıklılık, şekil verilebilirlik ve bükülebilirlik gibi özellikler sayesinde özellikle imalat sanayiinde sıklıkla kullanılmaktadır. Plastiklerin başlıca kullanım alanları ambalaj, yapı ve inşaat, ulaşım, elektrik ve elektronik ile sağlık sektörü olarak sıralanmaktadır.
- Türkiye, dünyanın 7., Avrupa'nın ise 2. büyük plastik üreticisi konumundadır. Sektörde hammaddede ve üretim makinelerinde ithalata bağımlılık yüksektir. Dolayısıyla sektör net ithalatçı konumundadır. Diğer taraftan, plastik mamullerin kullanıldığı sektörlerin (otomotiv, beyaz eşya, tekstil vb.) ağırlıklı olarak ihracatçı sektörler olması sebebiyle, mamul bazında sektörün dış ticarete katkısı pozitifdir.
- Sektörün ihracatında Almanya başta olmak üzere AB ülkeleri ile Irak öne çıkarken, yurt içinde üretimi bulunmayan mamullerin tedariki amacıyla ithalatta Çin ilk sırada yer almaktadır. Hammaddede ithalatı ise daha çok Suudi Arabistan, Almanya ve Güney Kore'den yapılmaktadır.
- Son dönemde Orta Doğu pazarında yaşanan gelişmeler ile bölgenin istikrarsız yapısının sektörü ihracatta yeni pazar arayışlarına yönlendirebileceği düşünülmektedir.
- Türkiye, özellikle mühendislik plastiklerinde kaliteli üretimi sayesinde Avrupa Birliği (AB) ile yarışabilecek güçtedir. Bu açıdan Türkiye'nin küresel pazarda rekabet gücü yüksektir. Diğer taraftan, tüketime yönelik ürünlerle birlikte düşünüldüğünde, sektör genelinde birim ihraç fiyatlarının rakip ülke ortalamalarının altında olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, sektörde katma değeri artırmaya yönelik yatırımlara ihtiyaç duyulmaktadır.
- Sektörde gerek dışa bağımlılığı azaltmak, gerekse orta ve ileri teknoloji üretimi teşvik etmek amacıyla yeni yatırımlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kapsamda, kamu ve özel sektörün desteğiyle projelendirilen Ar-Ge ve petrokimya yatırımları üzerinde çalışmalar sürmektedir. Ayrıca, plastik atıkların çevreye ve insan sağlığına etkileri giderek önem kazanırken, küresel ölçekte atık yönetimi ve organik malzemelerden (biyo bazlı) plastik üretimine yönelik yatırımların öne çıkacağı düşünülmektedir.
- Yurt içinde plastik üretimi 2017'nin ilk yarısında 2016'nın ikinci yarısına kıyasla toparlanma eğilimi sergilemiştir. Bu gelişmede daha çok kamunun iç talebi canlandırmaya ve reel kesime destek sağlamaya yönelik tedbirleri etkili olmuştur. Bu dönemde ihracatta ise yatay bir seyir izlemiştir.
- Diğer taraftan, kamunun belirli sektörlerle sağladığı KDV ve ÖTV indirimi ile Kredi Garanti Fonu (KGF) aracılığıyla sağlanan finansman teşviklerinin sona ermesi, iç talepteki ılımlı toparlanma, artan finansman maliyetleri ile dış pazarlarda süregelen sorunlar sebebiyle yılın geri kalanında sektörde ılımlı bir büyüme öngörülmektedir.

II. PLASTİK SEKTÖRÜ

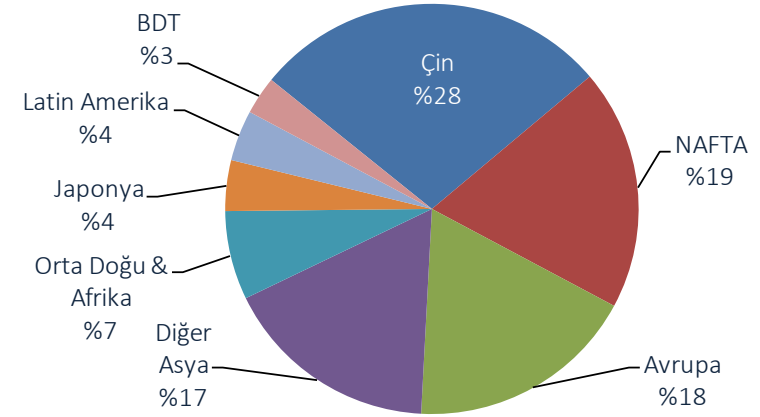
PLASTİK SEKTÖRÜ / GENEL BAKIŞ

Kaynak: PlasticsEurope

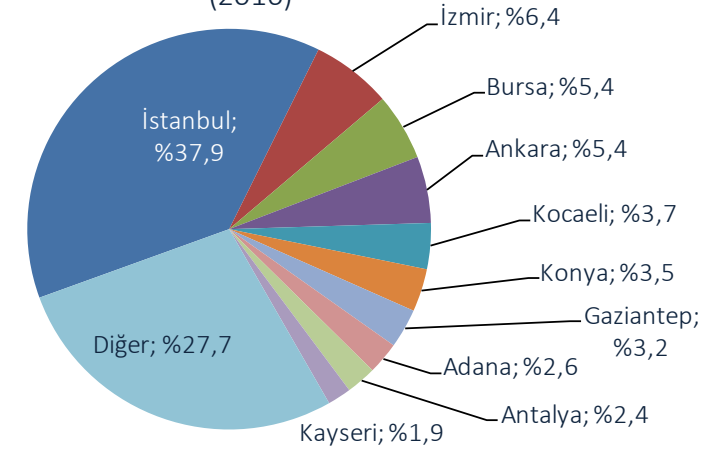
- Küresel ölçekte plastik ve plastik ürünlerin üretimi hızla artmaktadır. 1970'lerin ortalarından itibaren ivme kazanan artış paralelinde dünya plastik üretimi 2015 itibarıyla yaklaşık 322 milyon ton seviyesinde gerçekleşmiştir. Plastik arz ve talebinin, önümüzdeki dönemde çevresel kaygılara rağmen plastik kullanımının yaygınlaşmasıyla genel olarak yükselişini sürdüreceği öngörülmektedir. Bu çerçevede, küresel plastik üretiminin 2050 itibarıyla 1,2 milyar tona ulaşacağı tahmin edilmektedir.
- 2015 itibarıyla 269 milyon ton düzeyinde gerçekleşen dünya plastik ürün üretiminin dörtte birinden fazlası Çin tarafından gerçekleştirilmektedir.

Plastik Ürün Üretiminin Ülkelere Göre Dağılımı (2015)

PLASTİK SEKTÖRÜ / GENEL BAKIŞ

Yurt İçinde Alt Sektörlere Göre Üretim ve Yoğunlaşma* (2015)					
Nace Kodu	Faaliyet Grubu	Girişim sayısı	Üretimdeki Payı (%)	CR4	CR8
2221	Plastik tabaka, levha, tüp ve profil	1.807	%33	%21	%31
2222	Plastik ambalaj imalatı	2.317	%30	%20	%28
2223	Plastik inşaat malzemesi imalatı	9.739	%18	%13	%18
2229	Diğer plastik ürünlerin imalatı	2.915	%19	%12	%17

Sektör Firmalarının İllere Göre Dağılımı
(2016)

(*) CR4 bir ekonomik sınıftaki en büyük 4 girişimin, CR8 ise en büyük 8 girişimin ciroları toplamının o ekonomik sınıftaki toplam ciro değerine bölünmesiyle elde edilir.

Kaynak: TÜİK, PAGEV, T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Girişimci Bilgi Sistemi (GBS)

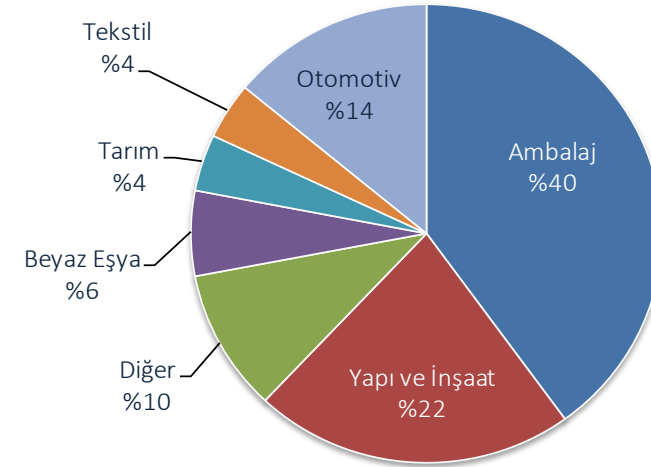
- Plastik ürünlerin üretimi sektöründe 4 ana faaliyet grubu bulunmaktadır. Sektördeki yoğunlaşma oranlarına bakıldığında, üretime en fazla katkı sağlayan faaliyet gruplarında yoğunlaşma oranının görece yüksek olduğu görülmektedir.
- Toplam istihdamı 250 bin kişi civarında olan sektörün %90'ını KOBİ'ler oluşturmaktadır. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın Girişimci Bilgi Sistemi'nde (GBS) yer alan sınıflamaya göre, kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı sektöründe faaliyet gösteren firmaların yaklaşık %40'ı İstanbul'da yer almaktadır. Bu ili sırasıyla İzmir, Bursa, Ankara ve Kocaeli izlemektedir.

PLASTİK SEKTÖRÜ / GENEL BAKIŞ

Plastik Ürünlerde Arz-Talep Göstergeleri (bin ton)			
	2016/6	2017/6	Değişim (%)
Üretim	4.615	4.712	%2,1
İç Tüketim	4.132	4.213	%2,0
İhracat	784	798	%1,8
İthalat	301	300	-%0,3
Dış Ticaret Dengesi	483	498	%3,1

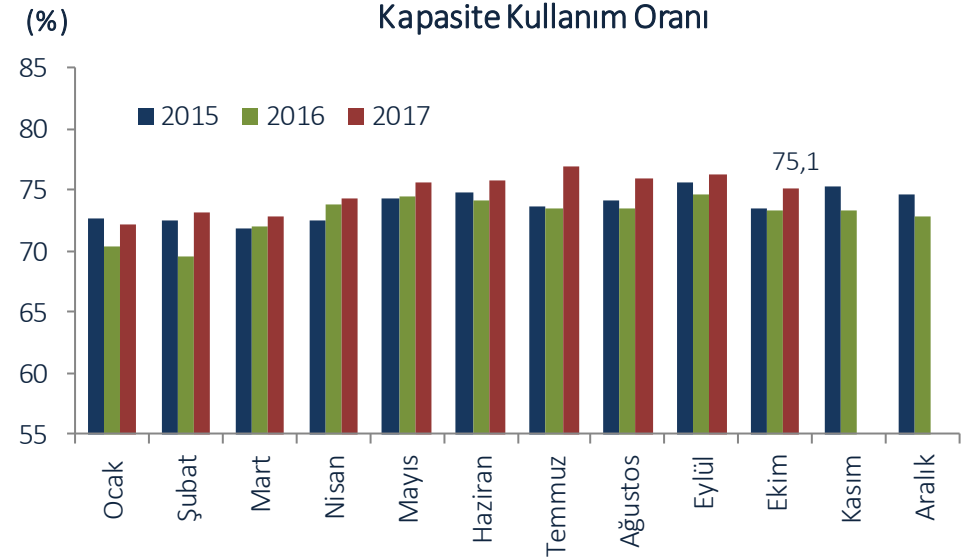
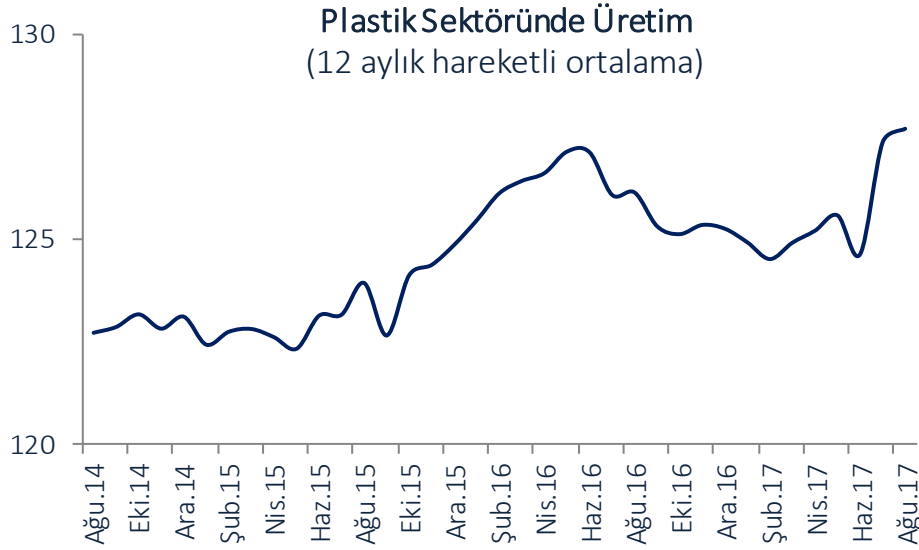
Kaynak: TÜİK, PAGEV

Plastik Ürünlerin Kullanım Alanları
(Ocak-Haziran 2017)

- Türkiye, plastik üretim kapasitesi bakımından dünyada 7., Avrupa'da ise 2. sıradadır.
- Üretimin önemli bir bölümü iç pazarda tüketilmektedir. 2017'nin ilk yarısında üretimin sadece %17'si ihraç edilmiştir. Diğer taraftan otomotiv, beyaz eşya, elektrik-elektronik gibi çok sayıda ihracatçı sektöre girdi sağlayan plastik ürünler sektörünün dolaylı olarak ihracata katkısı yüksektir.
- Plastik ürün ithalatı daha çok katma değeri yüksek, ileri teknoloji ürünlerin iç pazarda üretilmemesi nedeniyle gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, sektörün hammaddede ithalata bağımlılık düzeyi de %85 ile oldukça yüksek seviyededir. Yurt içinde hammadde tedariki sağlanan tek kuruluş Petkim'dir.
- Plastik sektörünün en büyük alıcısı %40'lık payıyla ambalaj sektörüdür. Plastik tüketiminin yüksek olduğu diğer sektörler ise inşaat ve otomotivdir.

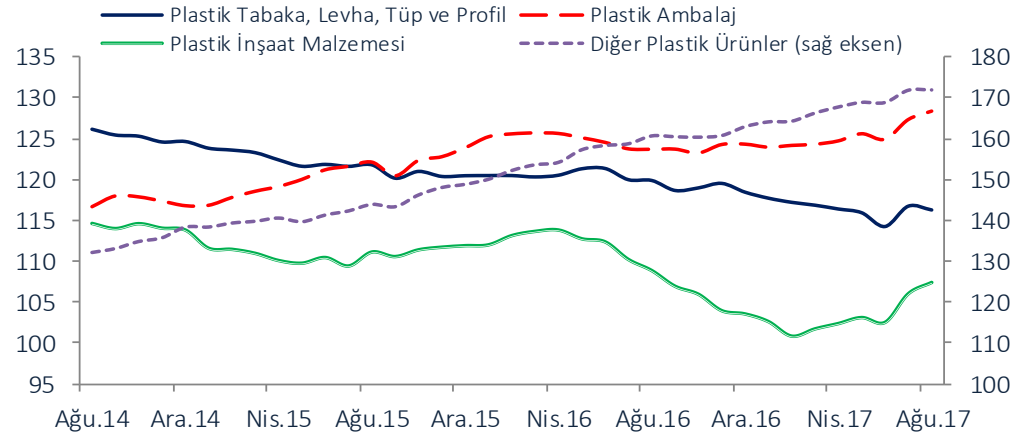
PLASTİK SEKTÖRÜ / ÜRETİM

Kaynak: TÜİK

- Plastik sektöründe üretim, 2015'in son çeyreğinden itibaren ağırlıklı olarak iç talebin desteğiyle ivme kazanmış ve bu süreç başarısız darbe girişiminin gerçekleştiği 2016 ortasına kadar devam etmiştir. Diğer taraftan, Temmuz 2016'da başlayan üretimdeki düşüş eğilimi 2017 yılının Mart ayına kadar sürmüştür. Bu tarihten itibaren iç talebi desteklemek amacıyla yapılan ÖTV indirimlerinin etkilerinin hissedilmesiyle birlikte sektör üretimi yeniden artış eğilimine girmiştir. Temmuz'da büyük ölçüde baz etkisi ile oldukça güçlü bir artış kaydeden üretimin, yılın geri kalanında ılımlı bir seyir izlemesi beklenmektedir.
- TCMB verilerine göre kauçuk ve plastik ürünler sektöründe kapasite kullanım oranı (KKO) üretimdeki toparlanmanın etkisiyle yıl boyunca bir önceki yıla kıyasla yukarı yönlü bir seyir izlemiştir. Sektörde KKO Ekim'de bir önceki aya göre 1,7 puan artarak %75,1 seviyesinde gerçekleşmiştir.

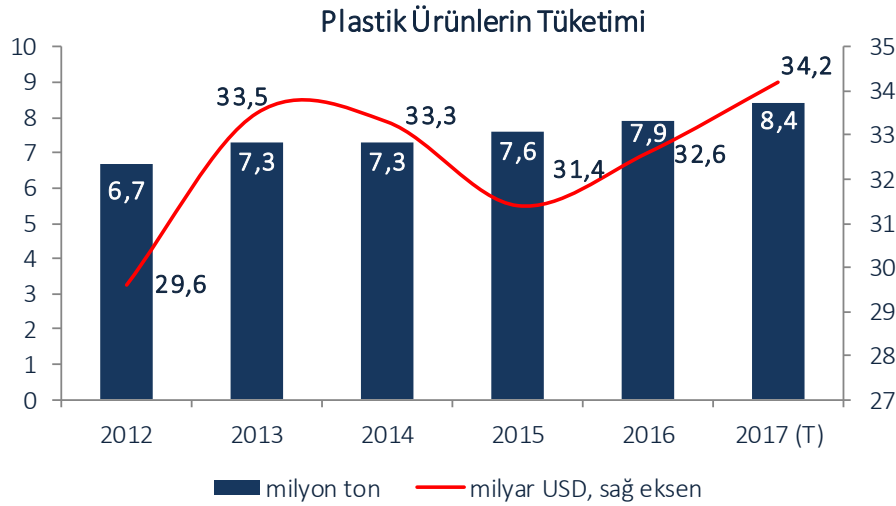
PLASTİK SEKTÖRÜ / ÜRETİM

Alt Sektörler İtibarıyla Üretim
(12 aylık hareketli ortalama)

Kaynak: TÜİK

- Plastik sektörde üretimin alt sektörlerdeki gelişimine bakıldığında, plastik ambalaj ile diğer plastik ürünlerinin üretiminin görece istikrarlı ve yukarı yönlü bir seyir izlediği görülmektedir. Söz konusu sektörlerdeki üretim faaliyeti, 2016 ortasında yaşanan olumsuz gelişmelerden kısmen daha az etkilenmiş ve toparlanma sürecine daha erken girmiştir. Plastik tabaka, levha ve tüp vb. ürünlerin üretiminde görülen aşağı yönlü hareket daha çok fiyat hareketlerinden kaynaklanmıştır.
- Plastik inşaat malzemelerinde ise 2016 ortasında aşağı dönen üretim, Mart 2017'ye kadar sert bir gerileme eğilimine girmiştir. Bu durum, büyük ölçüde inşaat sektörü üretimindeki ivme kaybından kaynaklanmıştır. Yurt içinde ekonomik aktiviteyi destekleyici önlemler ile inşaat sektörüne yönelik ek tedbirlerin etkisiyle yılın 2. çeyreğinde kısmen toparlanan üretimin izleyen aylarda yukarı yönlü seyredeceği tahmin edilmektedir.

PLASTİK SEKTÖRÜ / İÇ TALEP

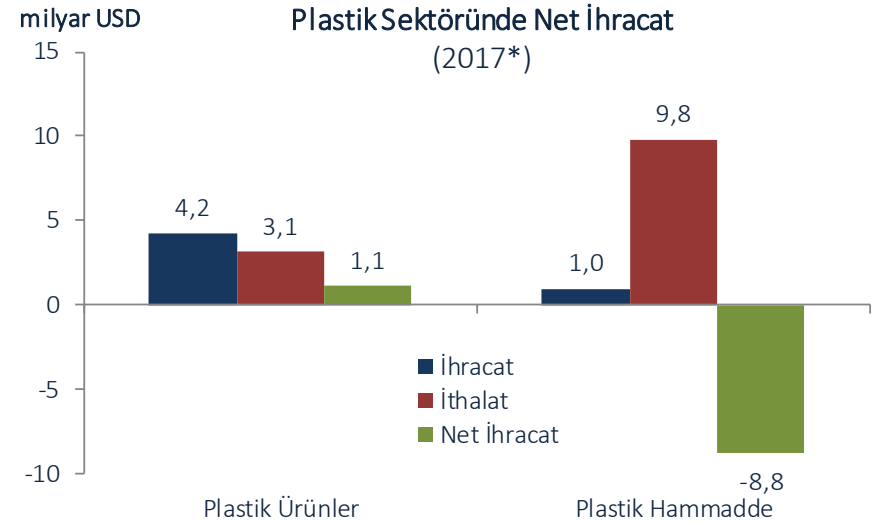
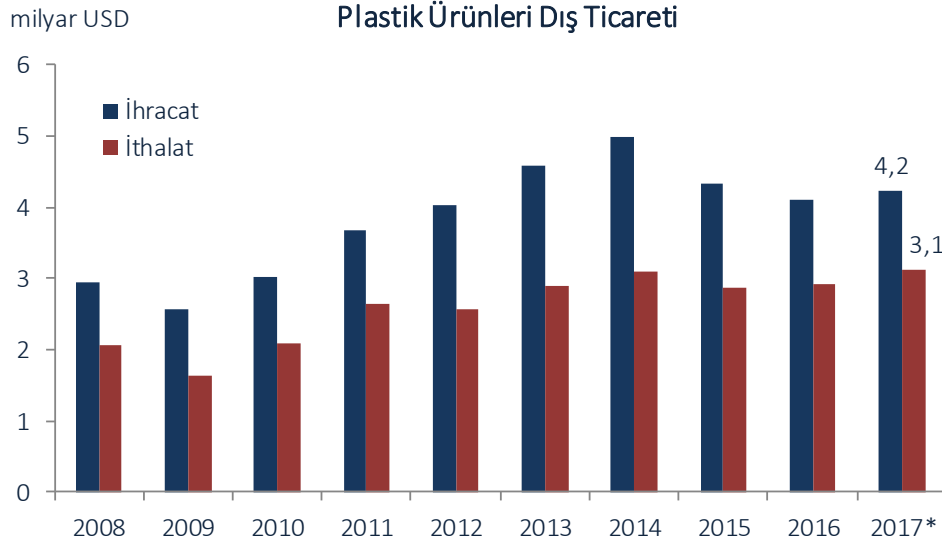
Kaynak: PAGEV

- Sektörde tüketim iki şekilde gerçekleşmektedir. Bunlardan ilki nihai tüketime (ambalaj, şişe, poşet, mutfak ve ev eşyaları vb.), ikincisi endüstriyel üretime (kompozit, tabaka, levha, boru, parça vb.) yöneliktir. 2017'nin ilk yarısında yurt içinde 4,2 milyon ton (17,1 milyar USD) plastik tüketilmiştir. Tüketimin (miktar bazında) yaklaşık yarısı ihracatçı sektörlerde girdi olarak kullanılmıştır. 2017 yılsonu itibarıyla miktar bazında tüketimin önceki yıla göre %6,3 artması beklenmektedir.
- Ürün gruplarına göre bakıldığında, yurt içi tüketimden en fazla mühendislik ve inşaat plastikleri ile plastik ambalajların pay aldığı görülmektedir. Yılın son çeyreğinde iç pazarda yavaşlama öngörülerine karşılık, ihracattaki olumlu performansın da etkisiyle beyaz eşya ve otomotiv sektörleri kaynaklı plastik talebinin görece güçlü seyrini koruması beklenmektedir. Diğer taraftan, inşaat sektörü aktivitesindeki görece yavaşlamanın inşaat plastiklerinin tüketimini kısmen olumsuz etkileyebileceği tahmin edilmektedir. Bununla birlikte, orta ve uzun vadede harcama eğilimi yüksek genç nüfus ve doymamış talep paralelinde iç pazarda büyüme potansiyeli yüksektir. Ayrıca, yurt içinde özellikle gıda sektöründeki büyüme ambalaj tüketimi için önemli bir büyüme potansiyeli oluşturmaktadır.

Ürün Gruplarına Göre Yurt İçi Tüketimin Dağılımı

GTIP Kodu	Ürün	Pay (%)
3920	Plastikten diğer levha, yaprak, pelikül ve lamalar	%22
3923	Eşya taşıma ambalajı için plastik mamulleri, tıpa, kapak,	%20
3917	Plastikten tüpler, borular, hortumlar; conta, dirsek, rakor vb	%13
3926	Plastikten diğer eşya	%10
3921	Plastikten diğer levhalar, yaprak, pelikül, varak ve lamalar	%9
3924	Plastikten sofralar, mutfak ve diğer ev eşyası, tuvalet eşyası	%9
3916	Plastikten monofil, çubuk, profiller	%6
3925	Plastikten inşaat malzemesi	%5
3919	Plastikten yapışkan levha, yaprak, şerit, lam vb.	%2
3922	Plastikten küvet, duş, lavabo, hela küveti ve donanımları	%2
3918	Plastikten yer kaplamaları-duvar ve tavan kaplamaları dahil	%1

PLASTİK SEKTÖRÜ / DIŞ TİCARET

Kaynak: TÜİK

(*) 2017 yılı için Eylül ayı itibarıyla son 12 aya ait kümülatif veriler kullanılmıştır.

- Plastik ürünlerin ihracatı 2009-2014 döneminde artarken, küresel talep koşullarındaki bozulmanın yanı sıra ihrac pazarlarında yaşanan sorunlar sebebiyle 2015 ve 2016'da gerilemiştir. Ocak-Eylül 2017 itibarıyla sektörün ihracatı 3,2 milyar USD, ithalatı 2,3 milyar USD olmuştur. 2017 yılında sektörün ihracat beklentisi 4,2 milyar dolar düzeyindedir.
- Sektörde ileri teknoloji ürünlere geçişin henüz sağlanamaması ve küresel pazarda artan rekabet sonucunda plastik ürünlerde birim ihrac fiyatlarının gerilediği görülmektedir. Haziran 2017 itibarıyla plastik mamul ortalama ihrac kg fiyatı 2016'ya göre %1,5 düşüşle 2,61 USD'ye inmiştir. Türkiye'nin ihracat birim fiyatı 4,5 USD/kg olan gelişmiş ülkeler ortalamasının altındadır.
- Sektörün dış ticaretine plastik hammaddeleri de dahil edildiğinde sektör dış ticaret açığı vermektedir. Eylül 2017 itibarıyla 12 aylık kümülatif verilere göre plastik hammadde ve ürün ticareti 7,7 milyar USD açık vermiştir.

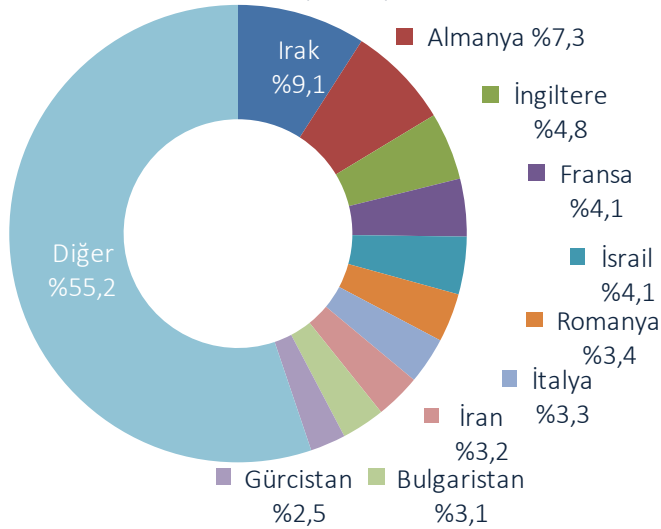
PLASTİK SEKTÖRÜ / DIŞ TİCARET

Plastik Ürün: Alt Sektörler İtibarıyla Dış Ticaret Dengesi (Ocak-Eylül 2017)					
GTIP Kodu	Ürün Grubu	İhracat (milyon USD)	İthalat (milyon USD)	Net İhracat (milyon USD)	İhracattaki Payı
3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	710	733	-23	%22,4
3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme	654	213	442	%20,7
3917	Plastikten hortumlar, borular ve bağlantı elemanları	389	173	216	%12,3
3926	Plastikten diğer eşya	312	506	-194	%9,8
3921	Plastikten diğer plakalar, levhalar, yapraklar, filmler, folyeler ve şeritler	300	197	102	%9,5
3924	Plastikten sofras, mutfak, ev, sağlık veya tuvalet eşyası	290	45	245	%9,2
3916	Plastikten monofiller, ince ve kalın çubuklar ve profiller	188	42	146	%5,9
3925	Plastikten inşaat malzemesi	157	28	129	%5,0
3922	Plastiklerden banyo küveti, duş, eviye, lavabo, bide vb.	76	33	43	%2,4
3919	Plastikten kendinden yapışkan levha, plaka, bandlar vb.	72	249	-176	%2,3
3918	Plastikten yer kaplamaları, duvar ve tavan kaplamaları	19	67	-49	%0,6
Toplam		3.167	2.287	881	%100,0

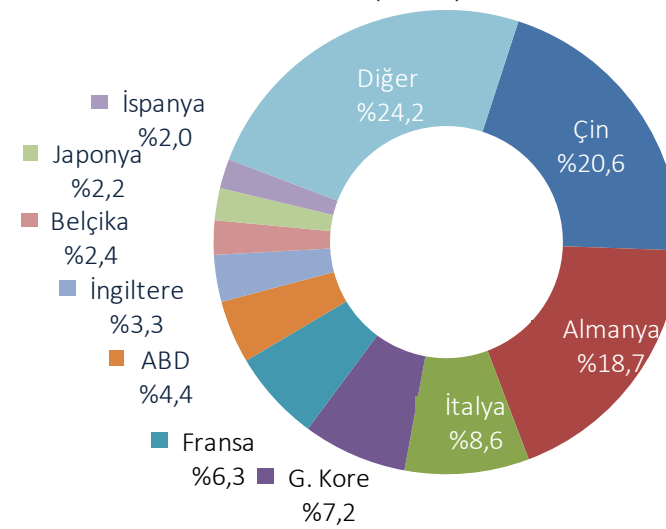
Kaynak: TÜİK, Plastik Sanayicileri Federasyonu (PLASFED)

- Yılın ilk 9 ayı itibarıyla plastik ürün sektörü yaklaşık 881 milyon USD dış ticaret fazlası verirken, ihracatta en yüksek payı plastikten diğer levha, plaka ve şerit, fil ve folye grubu almıştır. Bu dönemde, plastik ambalaj grubu net ihracatın en yüksek olduğu sektör olarak karşımıza çıkmaktadır. Öte yandan, plastikten kendinden yapışkan levha, plaka vb. ile diğer eşya ürün grupları ise görece yüksek düzeyde dış ticaret açığı vermektedir.

PLASTİK SEKTÖRÜ / DIŞ TİCARET

Plastik Ürün İhracatının Ülkelere Göre Dağılımı
(2016)

Kaynak: TÜİK

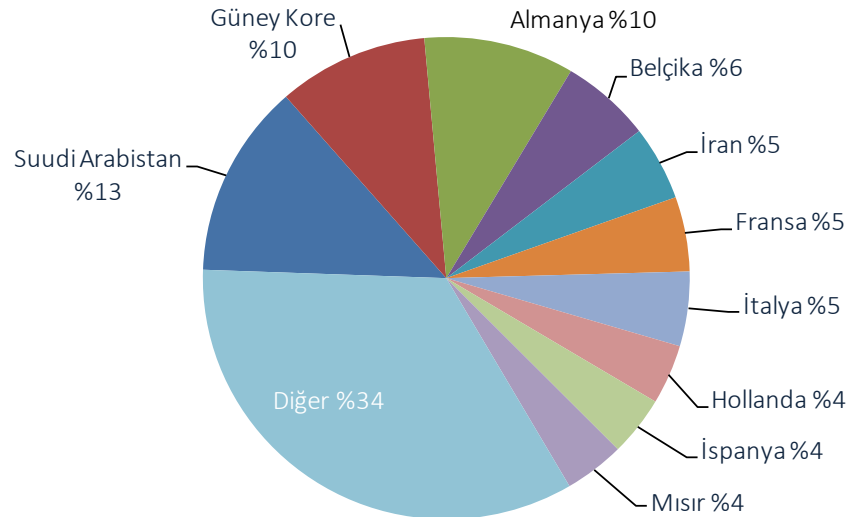
Plastik Ürün İthalatının Ülkelere Göre Dağılımı
(2016)

- Plastik ürünler sektörünün en büyük pazarı Irak'tır. Öte yandan, ihracatın yarıya yakını AB'ye yapılmakta; bu grupta Almanya, İngiltere ve Fransa öne çıkmaktadır. Gelişen pazar olanakları paralelinde Rusya, Mısır, Suriye ve Libya'ya yönelik ihracatın önümüzdeki dönemde artması beklenirken, hedef pazarlar arasında ABD, İran, Hindistan, Afrika ve Güney Amerika bulunmaktadır. Mühendislik plastiklerinde (Polimed ağırlıklı termo plastikler) genel olarak Türkiye'nin rekabet gücü yüksektir. AB'ye yönelik ambalaj ihracatında da coğrafi yakınlık sebebiyle Çin başta olmak üzere Uzak Doğulu rakiplere göre avantaj söz konusudur. Son dönemde AB ülkeleri ile yaşanan sorunların, Brexit'in yarattığı belirsizliğin ve Gümrük Birliği anlaşmasının yenilenmesi gibi sıkıntıların yanı sıra, Orta Doğu'da yaşanan istikrarsızlığın ve sorunların ihracatımız üzerinde kısa dönemli olumsuz etkiler yaratma riski bulunmaktadır.
- Plastik ürünlerin ithalatında başlıca ülkeler ise Çin, Almanya, İtalya ve Güney Kore'dir. ABD'nin plastik mamul ithalatının %40'ını karşılayan Çin'e yönelik olarak ABD'nin korumacı politikaları söz konusu olması halinde; Çin'in Türkiye pazarına yönelebileceği ve bu durumun yurt içi pazara ucuz mamullerin girerek sanayici açısından önemli bir rekabet yaratabileceği ifade edilmektedir.

PLASTİK SEKTÖRÜ / DIŞ TİCARET

Plastik Hammadde: Alt Sektörler İtibarıyla Dış Ticaret Dengesi (Ocak-Eylül 2017)

GTIP Kodu	Ürün Grubu	İhracat (milyon USD)	İthalat (milyon USD)	Net İhracat (milyon USD)	İthalattaki Payı (%)
3906	Akrilik polimerleri (ilk şekillerde)	25	2.073	-2.047	%27,2
3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit	25	1.872	-1.847	%24,5
3903	Stiren polimerleri (ilk şekillerde)	287	1.034	-747	%13,5
3909	Amino reçineler, fenolik reçineler, poliüretanlar (ilk şekillerde)	25	661	-636	%8,7
3912	Selüloz ve kimyasal türevleri (ilk şekilde)	16	660	-644	%8,6
	Diğer	362	1.334	-972	%17,5
Toplam		741	7.634	-6.893	%100,0

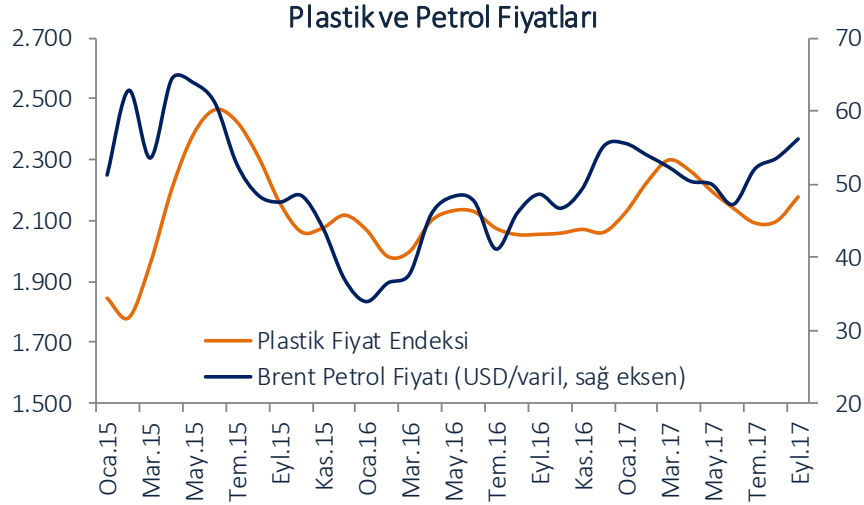
Plastik Hammadde İthalatının Ülkelere Göre Dağılımı
(Ocak-Eylül 2017, %)

- Sektörün tüm hammadde türlerinde net ithalatçı olduğu görülmektedir. Ocak-Eylül 2017 döneminde net ithalatın en yüksek olduğu kalem akrilik polimerleri olmuştur. Hammadde ithal edilen başlıca ülkeler ise Suudi Arabistan, Almanya ve Güney Kore'dir.
- Sektörde hammadde ithalatında düşük kalite hammaddenin iç pazara girmesini engellemek amacıyla referans fiyat uygulaması bulunmaktadır. Yurt içinde üretilen hammaddeler için Petkim fiyatları baz alınırken, üretilmeyenler için uluslararası fiyatlardan yararlanılmaktadır.

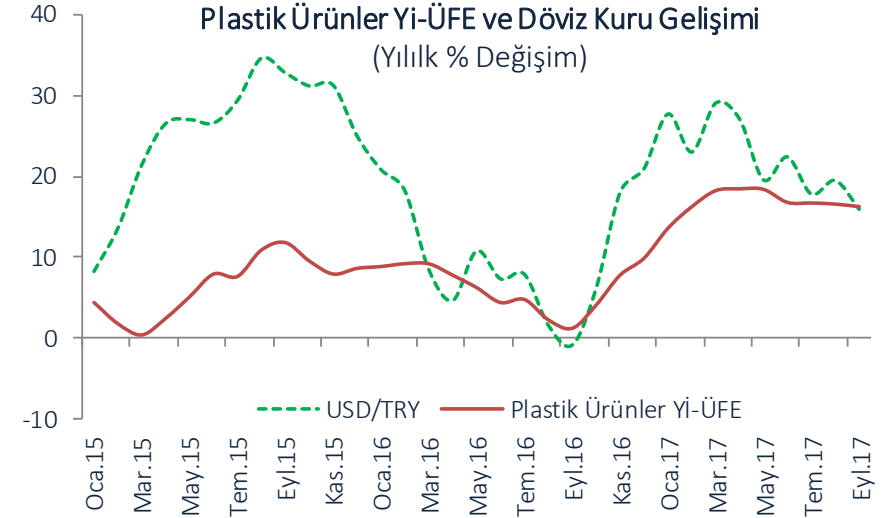
PLASTİK SEKTÖRÜ / İHRAÇ PAZARLARINDAKİ GÜNCEL GELİŞMELER

- Plastik hammaddenin yaklaşık %10'unun tedarik edildiği İran, ihracat tarafında da Türkiye için hedef pazar konumundadır. Bu ülkede otomotiv endüstrisinin gelişmekte olması, Türkiye'nin rekabetçi ürünü olan mühendislik plastikleri açısından önemli bir ihracatı imkanı yaratmaktadır.
- 60 milyon tonluk petrokimya üretim kapasitesine sahip olan İran'ın, önümüzdeki dönemde plastik ürünlerde Türkiye pazarına yönelik ihracatının artması beklenmektedir. Hammadde ve maliyet avantajı bulunan bu ülke mallarının iç pazara girmesinin, halihazırda Uzak Doğu kaynaklı rekabet baskısı yaşayan yerli üreticiyi zorlayabileceği tahmin edilmektedir.
- özellikle Çinli makine üreticilerinin rekabetçi fiyatları ile yurt içi pazarda agresif şekilde yer almasını engellemek ve yerli makine üreticilerini korumak amacıyla makine ithalatında yüksek vergiler söz konusudur. Bu durumun plastik işleme sanayinin maliyetlerini artırdığı bilinmektedir.
- Sektörün önemli pazarları arasında bulunan Cezayir'in kısa süre önce getirdiği ithalat yasakları listesinde plastik ürünler de bulunmaktadır. Özellikle makine üreticileri açısından hedef pazar olarak konumlandırılan bu ülkede ticarete yönelik engellerin, sektörün potansiyel ihracatını olumsuz yönde etkilemesi beklenmektedir. Buna ek olarak, kimyevi ürünlerde başlıca ihraç pazarlarından olan Mısır'da da ticarete çeşitli engeller söz konusudur.
- Öte yandan, son dönemde savunma sanayii gibi stratejik sektörlerde işbirliği çalışmaları yürütülen Endonezya ile otomotiv ve tekstil bağlantılı plastikler açısından önemli bir ihracat potansiyeli bulunan Meksika, hedef pazarlar olarak öne çıkmaktadır.
- İhracat performansını artırmada etkin olarak kullanılan tanıtım gruplarının tek çatı altında toplanması, sektör temsilcileri tarafından sistemde bürokrasinin ağırlığını artırması sebebiyle olumsuz bir gelişme olarak değerlendirilmektedir. Sektörde faaliyet gösteren firma yöneticileri, pazarlama ve tanıtım faaliyetleri açısından sektörün uluslararası fuar ve organizasyonlara katılımının önem taşıdığını ifade etmektedir.

PLASTİK SEKTÖRÜ / MALİYET VE FİYATLAR

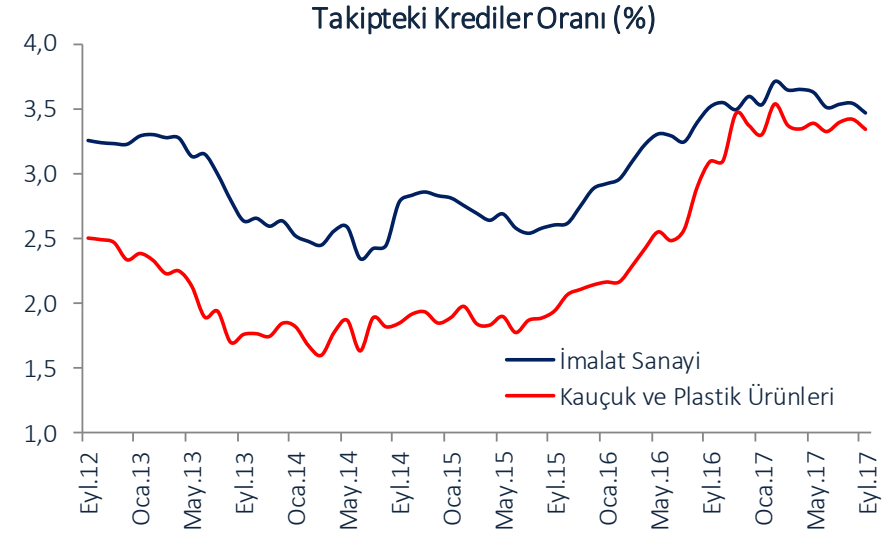
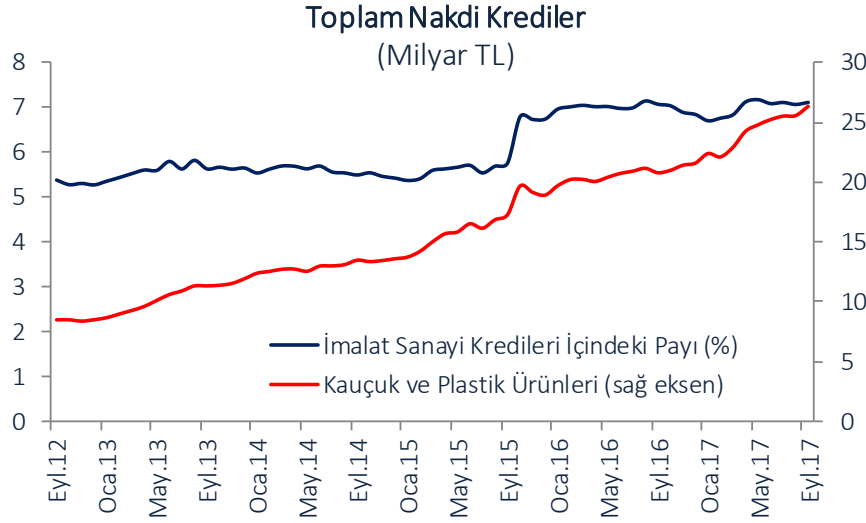

Kaynak: Reuters, TÜİK

- Sektörde en önemli maliyet kalemi hammaddedir. Petrokimya ürünü olması sebebiyle plastik hammadde fiyatları, petrol fiyatlarından önemli ölçüde etkilenmektedir.
- Yurt içinde plastik ürünlerin üretici fiyatlarındaki gelişim, genel olarak petrol ve hammadde maliyetlerine paralel bir seyir izlemekle birlikte, 2014 ortalarından itibaren petrol fiyatlarında yaşanan belirgin düşüşler hızla artan USD/TL kuru nedeniyle yurt içi üretim maliyetlerine yansımamıştır.
- Son dönemde jeopolitik gelişmelerin de etkisiyle petrol fiyatlarında gözlenen yükselişin yanı sıra döviz kurları üzerinde oluşabilecek yukarı yönlü baskının, ilerleyen dönemde maliyetleri artırıcı bir etki oluşturabileceği düşünülmektedir.

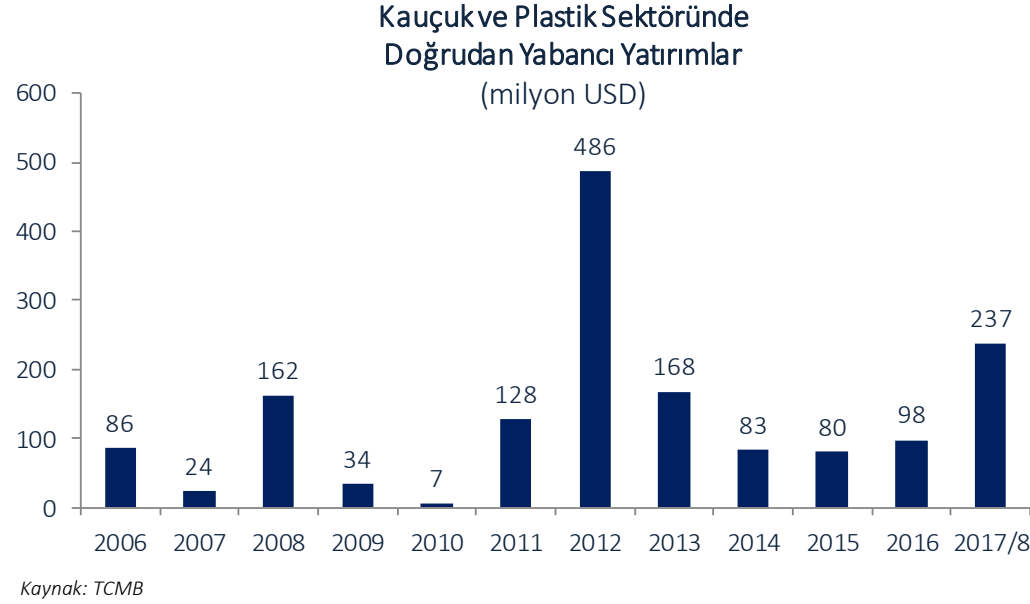
PLASTİK SEKTÖRÜ / FİNANSMAN YAPISI

Kaynak: BDDK

- BDDK verilerine göre, Eylül ayı itibarıyla kauçuk ve plastik sektörüne yönelik nakdi kredilerin toplam tutarı 25,6 milyar TL olurken, imalat sanayii kredileri içindeki payı %7,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde sektördeki takipteki kredi oranı %3,4 ile %3,5 olan imalat sanayi ortalamasına yakındır.
- Sektör bilançoları verilerine göre 2016 itibarıyla kauçuk ve plastik sektöründe toplam kaynakların %50'si kısa vadeli, %16'sı ise uzun vadeli borçlardan oluşmaktadır.
- TCMB verilerine göre Temmuz 2017 itibarıyla kauçuk ve plastik ürünleri imalatı sektörünün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu 2016 yılına göre %14,5 azalmıştır. Sektörün imalat sanayiinin toplam uzun vadeli borcu içindeki payı %3,3 düzeyindedir. İmalat sanayi toplamından %7,8 pay alan kısa dış vadeli borçlar ise ilk 7 ay itibarıyla 2016 yılına göre yaklaşık 3 katına çıkmıştır.

PLASTİK SEKTÖRÜ / YATIRIMLAR

- 2017'nin ilk yarısında sektörde 441 milyon dolarlık makine-teçhizat yatırımı yapılmıştır. TCMB verilerine göre, 2006-2016 döneminde sektöre yönelik doğrudan yabancı yatırımlar 77 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. 2017'nin Ocak-Ağustos döneminde de kauçuk ve plastik sektörüne 237 milyon USD değerinde yatırım yapılmıştır.
- Sektöre yönelik doğrudan yabancı yatırımlar 1,3 milyar USD Sektörde hammaddede ithalata bağımlılığı azaltmak rekabet gücünü artırabilmek için gereklidir. Bu nedenle, sektörde yeni petrokimya yatırımlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Petkim'in sahibi olan Socar'ın 3 milyar USD'lik yeni bir yatırım projesi bulunmaktadır. Halihazırda "Süper Teşvik" paketi kapsamında SASA firmasının yaklaşık 13 milyar TL'lik polimer yatırımı yapacağı açıklanmıştır. Ayrıca, Aliğa'da kurulması planlanan "kimya parkı" sayesinde kauçuk da dahil olmak üzere pek çok farklı ürünün üretimine başlanması hedeflenmektedir. Bununla birlikte, İran'dan hammadde tedariki sağlanması yoluyla Doğu illerinden birinde bir petrokimya tesisi kurulabileceğine dair görüşler mevcuttur. Bu tip bir girişimin yabancı sermaye ortaklığı yoluyla sağlanması da söz konusu olabilecektir. Nitekim Türkiye Varlık Fonu Başkanı'nın da, dünyanın önde gelen varlık fonlarından biriyle, yeni nesil petrokimya tesisi kurmaya hazırlandığı yönünde açıklamaları bulunmaktadır.

PLASTİK SEKTÖRÜ / İSO-500 LİSTESİNDE YER ALAN FİRMALAR

İSO İlk 500 Listesi'nde Yer Alan Plastik Sektörü Firmaları (2016)			
Sıra	Firma	Üretimden Net Satışlar (milyon TL)	İhracat (milyon USD)
97	Köksan Pet ve Plastik Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	978	129
162	Koroza Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	692	-
192	Ege Profil Tic. ve San. A.Ş.	599	29
209	Naksan Plastik ve Enerji San. ve Tic. A.Ş.	553	46
242	Adopen Plastik ve İnşaat Sanayi A.Ş.	486	76
253	Süper Film Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	470	9
256	Polibak Plastik Film San. ve Tic. A.Ş.	466	60
262	Elif Plastik Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	459	-
287	Vatan Plastik San. ve Tic. A.Ş.	431	41
351	Georg Fischer Hakan Plastik Boru ve Profil San. Tic. A.Ş.	356	-
402	Form Sünger ve Yatak San. Tic. A.Ş.	302	15
443	Kalde Klima Orta Basınç Fittings ve Valf Sanayi A.Ş.	272	-
488	Sepaş Plastik Kimya İnşaat Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	247	10
489	Superlit Boru Sanayi A.Ş.	247	29

Kaynak: İstanbul Sanayi Odası

- 2016 yılına ait Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu (İSO 500) listesinde plastik sektöründen 14 firma yer almaktadır. Söz konusu firmaların üretimden net satışları bir önceki yıla göre %5,4 gerilemiştir. İç ve dış talep koşullarındaki bozulma, 2016'da sektörün büyümesini aşağı çekmiştir. Bu dönemde enflasyon ve döviz kuru gelişmeleri dikkate alındığında, üretim maliyetlerindeki artışın ürün fiyatlarına yansıtılmadığı ve firmaların dönem net kârının olumsuz yönde etkilendiği anlaşılmıştır.
- Firmaların birçoğu ölçek ve verimlilik sorunu yaşamakta, sektördeki kâr marjı daralmaktadır. Bu durum başta katma değerli ürünler olmak üzere sektördeki yeni yatırımları da olumsuz etkilemektedir.

III. TRENDLER

PLASTİK SEKTÖRÜ / TRENDLER

- Mühendislik plastikleri son yıllarda hafiflik, tasarım serbestliği ve düşük maliyet avantajı sayesinde birçok endüstride yaygın olarak kullanılmaktadır. Önümüzdeki dönemde başta otomotiv, ulaşım, tarım ve tıbbi cihazların imalatı olmak üzere birçok alanda mühendislik plastiklerinin kullanımının artmaya devam edeceği tahmin edilmektedir.
- Küresel pazarda plastik ambalajlara yönelik talep de giderek artmaktadır. Özellikle paketli yiyecek ve içecek tüketimindeki artış, plastik ambalaj talebinin de artmasına neden olmaktadır. Kullanılan ambalajların %30'undan fazlasının plastik olduğu gelişmiş ülkelerde bu oranının giderek artması beklenmektedir.
- Küresel pazarda yıllık plastik şişe tüketiminin 2016'da bulunduğu 480 milyar adet seviyesinden 2021 itibarıyla 583 milyar adede çıkacağı öngörülmektedir. Dünya şişelenmiş su talebinin yaklaşık %25'i Çin kaynaklıdır. Artan şehirleşme ile ortaya çıkan hızlı tüketim alışkanlıklarının Çin başta olmak üzere Asya-Pasifik bölgesinde yayılması paketlenmiş ürüne yönelimi belirgin şekilde artırmaktadır.
- Şehirlerde yaşayan nüfus artışına paralel olarak artan altyapı yatırımı ve yapıların yenilenmesi ihtiyacı, plastik inşaat ve yapı malzemelerine olan talebin güçlü kalacağına işaret etmektedir. Plastik sektöründe küresel üretimin gelecek 20 yıl içinde iki katına, 2050 itibarıyla da üç katına çıkacağı öngörülmektedir.
- Kullanım kolaylığı ve maliyet avantajı sebebiyle küresel bazda polimer banknotlara yönelim başlamıştır. İlerleyen dönemlerde Türkiye'nin de plastik paraya geçmesi halinde, sektörde yeni bir pazar açılmış olacaktır. Diğer taraftan basılı para kullanımının azalması ve plastik kartların yaygınlaştığı bir dönemden, dijital para birimlerine geçiş sürecinde söz konusu pazar potansiyelinin sınırlı kalabileceği düşünülmektedir.
- Plastik ürün kullanımının artacağına yönelik beklentilerin yanında plastik ürün tüketimini kısıtlayıcı yaklaşımlar da mevcuttur. Önümüzdeki dönemde, çevreci yaklaşımlar ve insan sağlığını koruyucu tedbirler plastik ürün tüketimini baskılayabilecektir. Fransa'da yapılan bir düzenleme ile 2020 yılından itibaren tek kullanımlık plastik ürünlerin (çatal/bıçak, tabak, bardak vb.) satışının yasaklanması öngörülmektedir. Böylelikle, doğada çözünmesi daha kolay olan ve toksik kalıntı bırakmayan biyoplastik özellikli ürünlerin kullanımının artırılması hedeflenmektedir. Benzer şekilde, İngiltere'de, daha çok kişisel bakım ürünlerinin içinde yer alan plastik mikro tanecikleri içeren bazı ürünlerin üretim ve satışlarının 2018 yılı içinde yasaklanmasının planlandığı belirtilmektedir.

PLASTİK SEKTÖRÜ / TRENDLER

- Bu tarz çevreci ve insan sağlığına yönelik endişeler karşısında plastik sektörü 3R yaklaşımını benimsemiştir. 3R, Reduce (Azalt), Reuse (Yeniden Kullan) ve Recycle (Geri Dönüştür) ilkelerinden oluşmaktadır.
- 2015 yılı itibarıyla küresel ölçekte üretilen plastiğin yalnızca %9'u geri dönüşüme konu olurken, %12'si yakılmış, geri kalanı ise atık olarak toprak ve okyanuslara bırakılmıştır. Bu açıdan atıkların geri dönüşümü sektörün sürdürülebilirliği açısından da önem arz etmektedir. Plastiklerin atık olarak gömülmemesi, bunun yerine ayrıştırılan plastik atıkların toplanması gerekmektedir. Atıkların geri dönüşümü çevre dostu bir uygulama olmasının yanında, verimlilik artışı sağlamak bakımından da desteklenmektedir. Atık yönetiminde yeni teknolojilerin kullanımının artmasıyla maliyetlerin düşmesi beklenmektedir.
- Son dönemde öne çıkan bir diğer görüş, plastiklerin toprağa gömülme veya okyanusa atılma oranının azaltılarak, bunun yerine petrole dönüştürülmesidir. Konuya ilgili çalışmalar halihazırda devam etmektedir.
- Yurt içinde de, Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'ne göre, yurt içinde plastik poşetlerin kullanımı yeniden düzenlenecektir. Hedef, "Avrupa Birliği (AB) mevzuatıyla uyumlu bir şekilde alışveriş torbalarının aşırı tüketiminin 2025'e kadar azaltılmasıdır." Yönetmeliğin uygulamaya konması durumunda, 01.01.2019 tarihinden itibaren 15-50 mikron arası kalınlıktaki plastik alışveriş poşetleri ücretli olarak satılacaktır. Ayrıca, 15-50 mikron arasında kalınlıktaki torbalar için, ülke genelinde yıllık kişi başına kullanılan torba adedinin 31 Aralık 2019'a kadar 90'ı, 31 Aralık 2025'den itibaren ise 40'ı aşmayacak şekilde kullanılması öngörülmüştür.
- 3 Ekim 2017'de Resmi Gazete'de yayımlanan "Sebze ve Meyvelerin Toptan ve Perakende Ticaretinde Uyulması Gereken Standart Uygulamalara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" ile sebze ve meyvelerin ambalajlanması, taşınması ve depolanmasında uygulanacak standartlar belirlenmiştir. Uygulamanın amacı, yaş meyve ve sebze %25'lere varan kayıp ve fire oranlarının düşürülmesi ve ürünler son tüketiciye ulaşana dek, gerekli hijyen koşullarının gözetilmesidir. Söz konusu düzenlemenin plastik ambalaj tüketimini olumlu yönde etkilemesi beklenmektedir.

IV. GENEL DEĞERLENDİRME VE BEKLENTİLER

PLASTİK SEKTÖRÜ / GENEL DEĞERLENDİRME VE BEKLENTİLER

- Otomotiv, inşaat, beyaz eşya ve gıda başta olmak üzere tekstil, kozmetik ve sağlık gibi birçok farklı sektöre girdi sağlayan plastik sektöründe, 2017'nin ilk yarısında toparlanma kaydedilmiştir. Bu gelişmede kamunun vergi indirimleri, finansman desteği, yatırım ve istihdam teşvikleri gibi ekonomik aktiviteyi canlandırmaya yönelik tedbirleri önemli rol oynamıştır. Son 3 yıllık dönemde yarı yarıya gerileyen petrol fiyatları, petrokimya hammadde fiyatlarının ve dolayısıyla üretim maliyetlerinin düşmesini sağlayarak plastik sektörünün büyümesine olumlu etki yapmıştır. Diğer taraftan, küresel ekonomik aktivitenin beklenen toparlanmayı henüz kaydedememiş olması ve son dönemde artan jeopolitik riskler paralelinde arzu edilen büyümenin yakalanamadığı görülmektedir. Yatırım iştahında da belirgin bir düzelme görülmemektedir.
- Sektörün karşılaştığı en önemli sorunlardan biri düşen kârlılıktır. Artan rekabet ve bozulan talep koşulları fiyatların baskı altında kalmasına sebep olurken, diğer yanda hammadde tedarikinde yaşanan sorunlar ve yüksek oranlı vergiler maliyetleri artırmaktadır. Bu durum, maliyet artışlarının fiyatlara yeterince yansıtılmamasına ve kâr marjının daralmasına yol açmıştır. Katma değer yaratmadan, yalnızca fiyat rekabeti ile hayatta kalmaya çalışmak sektör için doğru bir strateji değildir. Dolayısıyla sektörün yenilikçi ürünlere ve yeni teknolojilere yatırım yapması gerekmektedir. Katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesiyle ihracatın birim (kg) fiyatının 2,8 USD'den 4 USD'ye çıkarılması hedeflenmektedir.
- Orta Doğu pazarı Türkiye için önemli bir potansiyele sahiptir. Bu bölgede yaşanan sorunlar ve ticarete yönelik kısıtlamalar, mevcut ve potansiyel ihracatımızı olumsuz yönde etkilemektedir. İstikrarın sağlanması halinde, Suriye, İran ve Irak başta olmak üzere bölgeye yönelik ihracatın artacağı düşünülmektedir.
- Plastik sektöründe üretim, kamunun ekonomiyi canlandırıcı teşviklerinin de desteğiyle 2017'nin ilk 8 ayında %3 civarında büyüme kaydetmiştir. Diğer taraftan, yılın geri kalanında büyümenin bir miktar yavaşlaması beklenmektedir. Bu kapsamda, büyümeyi sınırlayabilecek başlıca riskler küresel ekonomik aktiviteye ve gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımına ilişkin gelişmeler, ihraç pazarlarında yaşanan sorunlar, iç talep koşullarında olası bozulma, döviz kurlarında dalgalanma ve finansman maliyetlerindeki artış olarak sıralanmaktadır.

EK

PLASTİK SEKTÖRÜ / TANIM

- Plastik üretiminin ilk adımı petrol rafinerisinde gerçekleşen damıtma işlemidir. Ham petrol kimyasal bileşenlerine ayrıştırıldıktan sonra, polimerleştirme ve polikondansasyon adı verilen işlemler sayesinde plastiklerin ilk adımını oluşturan monomerler, ardından da bu monomerlerin bağlanmasıyla polimerler oluşturulur. Kullanılan monomer tipine göre (etilen, propilen vb.) ortaya çıkan polimerlerin yapısı ve özelliği değişiklik gösterir.
- Üretim işleminin ardından termoplastikler ve termosetler olmak üzere ki temel polimer serisi oluşturulur. Termoplastikler ısı değişimine maruz kaldığında erime ve soğuma özelliğine sahipken, termosetler kalıplandıktan sonra tekrar eritilemezler. Termoplastikler, ısıtıldığında homojen bir sıvı haline gelirken, soğutulduğunda sertleşir. Görece kısa üretim ve montaj süreleri ile mühendislik uygulamalarında tercih edilen termoplastikler plastik poşetler, içecek şişeleri, gıda saklama kapları, spor malzemeleri, oyuncaklar, otomobil parçaları, gözlük camı gibi birçok farklı alanda kullanılmaktadır. Bu plastik türü yeniden dönüşüme de uygundur. Sanayide ağırlıklı olarak dayanıklılık özelliğiyle öne çıkan ve yüksek performansla sahip mühendislik plastikleri termoplastik özelliğindedir. Söz konusu ürünler yanmazlık, ısı ve duman yoğunluğu, kimyasal dayanım gibi alanlarla güçlü niteliğe sahiptir; dolayısıyla sünme, yorgunluk, aşınma gibi sebeplerle kolay bozulmazlar. Günümüzde birçok metal malzemenin yerini alan yüksek performans plastikleri, havacılık başta olmak üzere ulaşım araçları, inşaat, tüketici elektroniği, tıbbi cihaz ve makine imalatı ile savunma sanayiinde yoğun olarak kullanılmaktadır.
- Termosetler ise dayanıklılıklarıyla öne çıkmaktadır. Yüksek ısıya maruz kaldığında şeklini ve özelliğini kaybetmez. Bunun yanında, yapılarına göre katı ve sert ya da esnek ve kolay şekil verilebilir olma gibi farklı özelliklere sahip olabilirler. Dayanıklılık özellikleri sayesinde, daha çok kompozit formunda, sanayide yaygın olarak kullanılmaktadır. Ayrıca, elektronik çiplerin yanı sıra, gözlük mercekleri ve diş dolgusu gibi tıbbi malzemelerin üretiminde de kullanılmaktadır.
- Bunun yanı sıra, son yıllarda öne çıkan iki plastik türü biyo bozunur ve biyo bazlı plastiklerdir. Halihazırda dünya plastik üretiminden çok düşük pay alsa da, biyo bazlı plastiklerin önümüzdeki dönemde payını artırması beklenmektedir. Bilimsel çalışmalar sonucunda üretim maliyetlerinin düşürülmesi sağlandığı takdirde, çevreci yaklaşımların da etkisiyle biyo bazlı plastiklerin gelecekte öne çıkabileceği düşünülmektedir. Biyo bazlı plastikler ambalaj sektöründe, tekstil, otomotiv, mobilya, spor, beyaz eşya ve tüketici elektroniği gibi çok sayıda sektörde kullanılmaktadır. Çevreci yaklaşım çerçevesinde öne çıkan bir diğer ürün, geliştirilme aşamasında olan ve mikroorganizmalar ile enzimlerin etkisiyle doğada bozulan plastiklerdir. Biyo bozunur plastiklerin ağırlıklı olarak tarım sektöründe kullanılması beklenmektedir.

PLASTİK SEKTÖRÜ / PLASTİK TÜRLERİ

Birincil Formda Plastik Türleri ve Başlıca Kullanım Alanları

Termoplastik	Kullanım Alanı
Akrilonitril bütadien stiren – ABS	Elektrik süpürgesi parçaları, mutfak malzemeleri, telefon, otomotiv, beyaz eşya, elektronik cihazlar, iletişim
Polietilen - PE	Oyuncak, süt şişesi, şampuan şişesi, boru, ev eşyaları, tepsiler, kaplar, tarımsal kaplama malzemeleri, gıda
Polietilen tereftalat - PET	Su, alkolsüz içecekler, temizlik kimyasalları/malzemelerinin şişeleri
Polivinilklorür - PVC	Pencere, profil, duvar ve zemin kaplamaları, boru, kablo yalıtımı, bahçe hortumu, şişme havuz
Polipropilen - PP	Gıda paketleri, tatlı ve atıştırmalık ambalajları, mikrodalgaya uygun paketler, boru, otomotiv parçaları, banknot
Polistiren - PS	Gözlük, çerçeve, fincan, ambalaj, bina yalıtımı
Polikarbonat - PC	Otomobil parçaları (ayna, far, dönüş sinyali vb.), tüketici elektroniği, cep telefonu, bilgisayar vb.
Polimetilmetakrilat - PMMA	Aydınlatma, LCD ekran, cep telefonu lensleri, dokunmatik ekranlar, dış mekan tavanları (tente vb.)
Genişletilmiş Polistrien - EPS	Yapı & inşaat, paketleme, elektronik vb. malzemeler için koruyucu malzeme, baret vb.
Termoset	Kullanım Alanı
Epoxide (EP)	Boya ve kaplamaları, yapıştırıcılar, sanat malzemeleri, havacılık ve denizcilik uygulamaları, biyoloji
Phenol-formaldehyde (PF)	Kontroplak, su geçirmez malzemelerde kullanılan yapışkanlar,
Poliüretan (PUR)	Bina yalıtımı, yatak-yastık, buzdolapları için yalıtım köpükleri
Politetrafloroetilen - PTFE	Teflon mutfak malzemeleri, mafsal
Doymamış polyeşter reçineleri (UP)	Gezi teknelerinde kullanılan parçalar, lifli materyal, cam elyaf, kompozitler için güçlendirici malzeme

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.